Statsforvalteren i Innlandet

Vår dato: 19.07.2021
Vår ref: 2021/7827
Deres dato:
Deres ref:

Lesja kommune
Postboks 53
2665 LESJA
Att. Kari Anette Austvik

Saksbehandler, innvalgstelefon
Therese Ruud, 61 26 60 66

Tillatelse til skadefellingsforsøk på en bjørn i deler av Dovre kommune

Vi viser til telefonsamtale med vakthavende på vakttelefon til Dovre og Lesja landbrukskontor den 17. 7.2021 kl. 17:43 der det muntlig ble søkt om skadefellingstillatelse på bjørn etter to dokumenterte skader på sau i Dovre kommune.

Statsforvalteren ga muntlig tillatelse til skadefellingsforsøk på en bjørn i området samme kveld.

Bakgrunn
Den 14.7.2021 ble det dokumentert ei søye tatt av bjørn i Einbuggdalen og Hardbakken beitelag. Skaden var fra 10.7 – 12.7. Det ble da avtalt med kommunen at det ble gitt litt midler til ekstraordinært tilsyn for å skaffe oversikt over situasjonen ute i terrenget og til å bruke kadaverhund. 17.7 ble det dokumentert en ny skade tatt av bjørn i samme område, denne var fra tidsrommet 11.7 til 13.7. Kommunen ønsker da å søke om skadefellingstillatelse etter dialog med beitelaget.

Lovgrunnlaget
Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 første ledd bokstav bog 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 8 og 13, jf. også § 4 første ledd bokstav e og §§ 7 og 9.

Rovviltforskriften § 1 (formål):

> Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Region 3 (Oppland) skal ha 5 årlige ynglinger av gaupe, 4 av jerv en ingen av brunbjørn jf. rovviltforskriften § 4 første ledd bokstav e. Den todelte målsettingen som formålsparagrafen i rovviltforskriften setter, er søkt oppnådd gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i region 3, jf. § 6. Her er det definert hvor beitedyr og rovvilt har prioritet. Når bestandsmålet for den enkelte art er oppnådd, vedtar rovviltnemnda en kvote for betinget skadefelling, jf. § 8.

Den 5.5.2021 vedtok rovviltnemnda i region 3 en betinget skadefellingskvote på inntil tre dyr.

Ved behandling av søknader om skadefelling skal føringene i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Bestemmelsens andre ledd bokstav a til d slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset til tid, rom og antall dyr. Ved hver fellingstillatelse gis det en økonomisk ramme som fellingsforsøket skal gjennomføres i henhold til.

Statsforvalterens vurdering
Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. § 8. Statsforvalteren viser til at vedtaket blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om bjørnens bestandssituasjon og utvikling i Norge; det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. De siste opplysningene om bestandssituasjonen for brunbjørn fremgår i rapporten "*NINA rapport 1986, 2020*". "Føre-var-prinsippet" i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Statsforvalterens syn er ikke dette tilfelle i denne saken. Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen som bjørnebestanden blir utsatt for, jf. § 10. Statsforvalteren viser til forvaltningsplanen for rovvilt i Oppland hvor det fremgår at region 3 ikke skal ha ynglende bjørn, men at det ofte kan være enkeltdyr innenfor regionen. Det ikke er noe bestandsmål for bjørn i regionen, og derfor er det heller ikke en geografisk differensiert forvaltning av bjørn i fylket. Ut ifra dette vurderes det slik at lokaliseringen av dette uttaket ikke vil påføre bestanden irreversibel skade, jf. § 12. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og anses ikke som relevant her.

I forvaltningsplanen for rovvilt i Oppland fremgår det at området denne skaden nå foreligger er sauetette områder. Med hensyn til rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav a vil Statsforvalteren karakterisere det aktuelle området som et viktig beiteområde, jf. også forvaltningsplanen for rovvilt i Oppland.

I forhold til § 9 annet ledd bokstavene b og c anser Statsforvalteren at skadeomfanget foreløpig er begrenset. Det er dokumentert totalt to sau tatt av bjørn innenfor beiteområdet til Einbuggdalen og Hardbakken beitelag i Dovre kommune, med skadedato fra perioden 10.7 ril 13.7. Det går sau på beite i området og tilgrensende beiteområder. Skadepotensialet vil være betydelig om bjørnen fortsatt skal ha tilhold i området.

Statsforvalteren kan ikke se at det er hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre alternative forebyggende tiltak til felling på dette tidspunktet, som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade. Det er tidlig i beitesesongen, og det går et stort antall dyr på beite i området og tilgrensende beiteområder. Statsforvalteren anser det som lite hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre

forebyggende tiltak som for eksempel tidlig nedsanking og bruk av beredskapsarealer, som innebærer å sanke inn et stort antall dyr fra utmarksbeite.

Statsforvalteren har i vurderingen av andre forebyggende tiltak enn skadefelling lagt vekt på at området ligger i grønn sone i forvaltningsplanen for rovvilt. I planen framgår det at forvaltningen legges opp slik at rovvilt som representerer skadepotensial skal begrenses mest mulig innenfor grønn sone. Det vil si at dette er et område som skal prioriteres for beitedyr, og det skal være en lav terskel for å tillate felling av rovdyr. Med bakgrunn i dette anser Statsforvalteren at det ikke er hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre andre forebyggende tiltak som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d.

Ut fra hensynet til beitedyr, områdets betydning som beitemark og skadenes omfang og utvikling, mener Statsforvalteren at det beste tiltaket for å forhindre omfattende skader er at det iverksettes fellingsforsøk på den skadevoldende bjørnen, og det gis skadefellingstillatelse på én bjørn i dette området.

Konklusjon:
Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for framtidige skader dersom bjørnen fortsatt oppholder seg innenfor beiteområdene, finner Statsforvalteren å kunne tillate skadefelling på en – 1 – bjørn innenfor et nærmere avgrenset område og tidsrom som framgår av vilkårene for tillatelsen. Lesja kommune har ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.

Følgende vilkår er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Fellingsområdet er avgrenset til å gjelde deler Dovre kommune, men da kun områdene øst for E6.

2. Fellingstillatelsen gjelder felling av en – 1 - bjørn i tidsrommet **17.7.2021 til 21.7.2021. kl. 12:00.**

3. Skadefellingsforsøket skal rettes mot skadevoldende individ. Innsatsen bør styres mot der tapene sist har skjedd, og der de eventuelt utvikler seg videre.

4. Binne med unger er unntatt fra fellingstillatelsen.

5. Lesja kommune er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Statsforvalteren krever at det kun er personer oppført på liste oversendt Statsforvalteren som har anledning til å delta i fellingsforsøket. Hvis det blir endring, må Statsforvalteren ha skriftlig beskjed om dette. Statsforvalteren krever at deltakerne i fellingslaget - jegere og hundeførere - oppfyller kravene til og innehar lisens, jf. kravene i Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, av 22.3.2002 nr 313, §§ 13 og 14. Deltakerne på fellingsforsøket - jegere og hundeførere - skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven, viltloven eller våpenloven, eller forskrifter hjemlet i disse.

6. I henhold til rovviltforskriften § 9a kan deltakere fra kommunale fellingslag få godtgjøring knyttet til fellingsforsøket. Statsforvalteren legger til grunn at fellingsforsøket skal gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Statsforvalteren setter en økonomisk ramme på kr. 32 000,- til dette skadefellingsforsøket. Det gis i tillegg tilsagn om inntil kr. 5 000,- til dokumenterte utgifter i samband med fellingsforsøket (kjøring, bompenger etc., ikke lønn). Fastsatt maksimal døgnsats (1600,- pr. døgn), innbefatter også feriepenger og arbeidsgiveravgift, og dette skal kommunen dekke innenfor de nevnte rammen fra Statsforvalteren. Rammen er å betrakte som endelig for

den perioden tillatelsen varer. Dersom kommunen mener det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at rammen bør økes, må det tas kontakt med Statsforvalteren i forkant. Kommunen må sørge for at deltakerne i fellingslaget fører timelister og oversikt over antall kjørte kilometer og andre utgifter. Kommunen skal sende sin fellingslogg, med detaljert oversikt over utgifter knyttet til fellingsforsøket til Statsforvalteren i Innlandet innen tre dager etter endt fellingsforsøk.

7. For å få mer informasjon om hva som skiller fellingsforsøk der fellingslagene lykkes, fra fellingsforsøkene der de ikke lykkes er det i 2019 etablert en egen rapporteringsløsning i Miljøvedtaksregisteret. Ved iverksetting av tillatelser stilles det fra 2021 krav om at det blir lagt inn rapport for det enkelte fellingsforsøk i denne løsningen. Lenke til rapporteringen er å finne på det aktuelle fellingsvedtaket på www.miljøvedtak.no , se også vedlagte veiledning for rapportering.

   Fellingsleder skal rapportere til Statsforvalteren om forbruk av rammen innen 3 dager etter endt skadefellingsforsøk. Dersom rapporteringen over ressursbruk i Miljøvedtaksregisteret er fyllestgjørende er det ikke behov for egen rapportering til Statsforvalteren om ressursbruk.

8. Bjørn som blir felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr eller deler av dyret (inkl. hår, blod) uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal vommes ut og tas vare på slik at kjøttet kan omsettes. Om mulig veies dyret før utvomming. Frakt og oppbevaring av brunbjørn avklares med Statsforvalteren.

9. Fellingsstedet skal kunne påvises dersom Statsforvalteren, SNO eller politiet krever dette.

10. Ved felling skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. forskrift om utøvelse av jakt og fangst av 22. mars 2002, jf § 15 og 16.

11. Felling eller forsøk på felling av bjørn skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren og politiet. Dersom bjørn påskytes uten felling/skadeskytes, avgjør Statsforvalteren hvordan videre ettersøk skal gjennomføres. Generelt for ettersøk av gaupe, bjørn, jerv og ulv gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17.

12. Fellingslaget skal melde tilbake til Statsforvalteren minimum en gang pr. døgn om gjennomføringen av fellingsforsøket. Dersom fellingslaget får kontakt med bjørn, skal Statsforvalteren varsles oftere så vidt det er praktisk gjennomførbart. Etter kontortid (08.00-15.00) kan Statsforvalteren kontaktes via vakttelefonen – tlf. nr. 970 29 840.

13. Alle som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen.

14. Statsforvalteren kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller inndra fellingstillatelsen.

Dersom bjørn felles, skal det gis melding på vakttelefonen nr 970 29 840. Dersom en bjørn påskytes uten felling skal det gis melding til Statsforvalteren og politiet.

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b, jf forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften), § 9, jf §§ 1, 8 og 13. Statsforvalteren viser til at vedtaket er et enkeltvedtak

som kan påklages etter bestemmelsene i Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker, av 10.2.1967, § 28. Klagefristen er **tre – 3 – uker** fra mottakelsen av dette brev. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren.

Med hilsen

Øyvind Gotehus (e.f.)
avdelingsdirektør

Therese Ruud
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Dovre kommune	Kongsvegen 4	2662	DOVRE
Mattilsynet	Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Fellingsleder			
Innlandet politidistrikt	Postboks 355	2303	HAMAR
Statens Naturoppsyn	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM